Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 25. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 9-го ЛЮТОГО 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, FEBRUARY 9, 1956. No. 25. VOL. LXIII.

СТІВЕНСОН ЗА СТУПНЕВЕ СКАСУВАННЯ СЕҐРЕҐАЦІЇ В ШКОЛАХ

Лос Анджелес, Каліфорнія. — Демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон промовляв на зборах негритянських провідників і заявив, що він, як президент, підтримуватиме „с т у п н е в е скасування сеґреґації" в шкільництві. Стівенсон сказав, що не стримував би федеральної допомоги тим стейтам, які не погоджуються скасувати окремі школи для дітей кольорового населення ані не вживав би федерального війська на те, щоб змусити білих учнів навчатися разом із кольоровими. Демократичний кандидат на президента сказав: „На мою думку, це була б велика помилка при допомозі війська здійснювати сеґреґацію в шкільництві. Це було б те, що привело до громадянської війни. Цього не можна зробити при допомозі війська і багнетів. Мусимо ступнево і послідовно розв'язувати цю проблему, а не за одним махом касувати звичаї і традицію, які старші від нашої республіки". Негритянські представники не були вдоволені з заяви Стівенсона і багато з них вирішили, що підтримуватимуть с е н а т о р а Естеса Кіфовера, а не Стівенсона. Стівенсон сказав, що не можна не видавати фондів на освіту деяким стейтам, бо освіта дасть людям краще зрозуміти справу сеґреґації. „Не можна відрізати носа, сердячись на обличч", — сказазв Стівенсон. Стівенсон сказав, що треба розуміти південні стейти, які хочуть законним способом поборювати скасування окремих шкіл, яке зарядив Найвищий Суд ЗДА, бо південні стейти твердять, що це рішення не є згідне з Конституцією ЗДА. На це представник негрів заявив, що Стівенсон займає таке становище, бо боїться, щоб південні демократи не були проти нього під час виборів восени цього року. Стівенсон це заперечив і сказав, що він є за тим, щоб всі громадяни ЗДА мали рівні права без огляду на їхню расу, кольор шкіри і релігію, і про те він вже давніше висловлювався і діяв у тому дусі, коли був губернатором у стейті Іллиной.

Негритянська студентка домагається скасування суспензії

Тускалюза, Алабама. — Адвокат негритянської студентки Алабамського університету Остеріни Дж. Люсі Артур Д. Шорес вислав листа до президента університету, в якому ультимативно домагається скасування суспензії тієї студентки впродовж 48-ох годин, бо як це не станеться, то він законним шляхом буде боротися за цю справу. Панна Люсі — це перша негритянська студентка, яка впродовж трьох днів студіювала на цьому університеті, але після того університет вирішив припинити її студії, бо тисяча білих студентів протестувала проти неї, обкидаючи яйцями, болотом і камінням авто, яким ця студентка приїхала до університету. Рада Опікунів університету вирішила припинити навчання цієї студентки, щоб не допустити до проливу крови, який загрожував збоку демонстрантів. Адвокат звільненої студентки написав до президента університету, що це сумне явище, що університетська влада діє під впливом юрби, а не згідно з законом, бо Найвищий Суд ЗДА скасував сеґреґацію в шкільництві.

Окрема сенатська комісія досліджує справу сенатора Кейза

Вашинґтон. — Окрема сенатська комісія, складена зі старших сенаторів, має дослідити, чи було хабарництво в справі сенатора Френсіса Кейза, якому адвокат Джан М. Нефф запропонував 2,500 долярів за те, щоб голосував за прийняття законопроєкту про природний газ. Сенат в швидкому часі визначив окрему комісію, яку очолює сенатор Волтер Ф. Джордж, і ця комісія має почати переслухання в п'ятницю 10 лютого. Таким робом інша сенатська комісія (Привілеїв і Виборчих Справ) не матиме права вести слідства в цій справі, хоч і вона хотіла це робити. Віце-президент Ричард М. Ніксон погодився на таку розв'язку цієї справи.

Незалежні робітничі спілки плянують об'єднання

Вашинґтон. — Представники двох незалежних робітничих спілок, Крайової Ради Незалежних Спілок і Сконфедерованих Американських Юній, ведуть наради над скликанням окремої конвенції в травні або червні для об'єднання всіх незалежних робітничих організацій. Один із провідників незалежного робітництва, Дон Пагон, заявив, що на цих нарадах є представники трьох мільйонів робітників, які не належать до АФП—КІО. Він твердить, що поза АФП—КІО є коло семи мільйонів робітників. — Бюро Статистики Праці при департаменті праці оцінює, що поза Американською Федерацією Праці—Конґресом Індустрійних Організацій є тільки 1,800,000 зорганізованих незалежних робітників.

В АМЕРИЦІ

● **Один американський вояк**, який помер у Німеччині, перед смертю написав до батьків у ЗДА, щоб адоптували його сина, якого він мав із німецькою дівчиною, бо мати-німка не зможе його виховати. Адоптований унук прибув цими днями літаком до Ню Йорку. Міжнародна Соціяльна Служба в ЗДА адоптувала з Німеччини минулого року 3,000 дітей, які не мають належної опіки.

● **Фінансовий дорадник** президента Ф. Д. Рузвелта, 65-річний Рендолф Е. Пол під час зізнань на Конґресовій Економічній Комісії помер від серцевої атаки.

● **Президент Айзенгавер** наіменував славного летуна генерала Чарлза А. Линдберґа інспектором Летунської Академії ЗДА. Крім Линдберґа, Президент наіменував ще п'ятьох інспекторів цієї академії.

● **Аляска** домагається, щоб Конґрес ЗДА признав їй право стейту. В резолюції Конституційної Конвенції Аляски говориться, що ця американська територія може і повинна мати свою власну стейтову самоуправу.

● **З наказу** бразилійського уряду президента К у б і ч е к а сконфісковано недільне число комуністичного часопису „Імпреза Популяр", в якому вміщений був звіт генерального секретаря Комуністичної партії Луїса Карлоса Престеса, що ховається від поліції.

● **Науковці Манітобського** університету схрестили українську зимову пшеницю з „алколд" — житом, і з того вийшов новий гібрид (мішанка), зерна якого випробовують для печення хліба. Треба буде деякого часу, щоб ствердити, чи ця нова мішанка матиме вартість у рільництві.

● **19 днів тому** 51-річна вдова Поліна Ф. Кеппел у Сейвіллі, Лонґ Айленді, щасливо врятувалася з охопленого вогнем дому. Вернувшися до нього після реставрування, вона першої ж ночі померла від удушення димом: в домі знову спалахнула пожежа внаслідок несправности електричних проводів.

Незадовільна продукція керованих ракет стала причиною резиґнації асистента секретаря летунства

Вашинґтон. — Дискусія над справою продукції керованих ракет, що ведеться від довшого часу у провідних військових колах ЗДА, загострилася востаннє фактом резиґнації Трівора Ґарднера із становища асистента секретаря летунства. Причиною резиґнації мають бути непорозуміння між Ґарднером і секретарем оборони Вилсоном в справі урядової програми будівництва керованих ракет. Ґарднер мав висловити своє незадоволення здійснюванням цієї програми, зокрема недостатніми коштами на будову згаданих ракет і разом з тим неможливістю розгорнути як слід дослідну й експериментальну працю над продукцією керованих ракет із тимчасовим засягом 1500 миль і заплянованим засягом на майбутнє — 5,000 миль. В офіційних колах сподіваються, що якщо не дійде до компромісу між Вилсоном і Ґарднером, то президент Айзенгавер прийме резиґнацію Ґарднера і призначить нового асистента секретаря летунства.

Республіканці й демократи об'єднуються для недопущення до ОН червоного Китаю

Вашинґтон. — Визначні республіканські й демократичні політики об'єднуються в тій цілі, щоб недопустити до Об'єднаних Націй комуністичного Китаю. Вони домагаються, щоб справа допущення комуністичного Китаю до ОН стояла понад партійною політикою. До ініціятивного комітету, який називається Комітет Одного Мільйона (проти допущення Китаю до ОН), між іншими, належать: сенатори Пол. Г. Даґлес, Г. Александер Смит, Чарлі М. Кілґор, Ралф Е. Фландерс, Вільям Ф. Новленд; — конґресмени — Френсіс Е. Волтер, Волтер Г. Джадд, Чет Голіфілд, Джозеф Мартин; бувший амбасадор до Японії Джозеф Е. Ґру та багато інших визначних американців. Почесним головою цього комітету є бувший американський амбасадор до ОН — Воррен Р. Остін. Комітет домагається, щоб всі американці ставали його членами та тим способом зазначували, що вони проти того, щоб Китай став членом ОН. Акція цього комітету скріпить протикомуністичне становище американської делеґації.

Сенатор Малон домагається забрати всі американські війська з-за кордону

Вашинґтон. — Республіканський сенатор із Невади Джордж В. Малон заявив у радіовому інтерв'ю, що ЗДА повинні відкликати всі свої війська, які є в інших країнах і зорганізувати оборонну систему, яка засновувалася б тільки на Північній Америці. Відкликання американських збройних сил, — сказав він, — треба провести одночасно з проголошенням американської декларації про те, що ЗДА „знищать весь воєнний потенціял тієї держави, яка відважилася б напасти на її союзників". Це була б нова декларація на взір відомої „доктрини Монро" з початку минулого віку. ЗДА обороняли б всі держави в Европі і Азії, які цього бажали б. Американські війська в Европі, на думку сенатора Малона, не могли б стримати атаки Москви на вільну Европу. Тому европейські держави повинні бути невтральні в майбутній війні, бо якщо вони вмішаються в війну, то „будуть знищені".

Міжнародний Банк для Відбудови й Розвитку заробив 13,700,000 долярів

Ню Йорк, Н. Й. — Міжнародний Банк для Відбудови й Розвитку повідомляє, що в шістьох місяцях 1955 року на чисто заробив 13,700,000 долярів, а в тому самому часі 1954 року — 12,300,000 долярів. Цей прибуток призначено на резервовий фонд, який становить вже 135,200,000 долярів. Загальний прибуток становив в тому часі 31 мільйон долярів, а в и д а т к и 17,300,000 долярів. Прибуток в другій половині 1954 року виносив 29,300,000 долярів. Позичок уділено на суму 146,300,000 долярів таким державам: Альжир, Ґватемаля, Гондурас, Японія, Ливан, Нікараґва, Пакістан, Панама, Перу, Сіям, Південна Африка і Пакістан.

Бразилія хоче торгувати з Совєтами, не відновлюючи дипломатичних взаємин з ними

Ріо де Жанейро. — Під час своєї першої конференції з представниками чужоземних пресових аґенцій новий президент Бразилії Хусцеліно Кубічек заявив, що його уряд плянує розпочати торгівлю із Совєтським Союзом, не відновлюючи притому дипломатичних взаємин з Москвою. Бразилія порвала дипломатичні зв'язки з Совєтським Союзом в 1947 році внаслідок того, що Совєти втримували у Бразилії величезний штаб своєї амбасади, які, замість займатися д и п ломатичними справами, зорганізували у Бразилії велику комуністичну партію із понад півмільйоном членів. Тоді ж бразилійська комуністична партія стала однією з найбільших на американському континенті і своєю підривною діяльністю почала загрожувати передусім усім країнам Південної Америки. Після зірвання дипломатичних взаємин між Бразилією і Совєтським Союзом комуністичну партію у Бразилії р о з в'я з а н о. Вона існує сьогодні нелеґально і багато її членів влилося до існуючих леґальних партій. Заява Кубічека, що Бразилія не буде відновлювати дипломатичних взаємин з Москвою є черговим ударом для всіх тих, які сподівалися, що з його приходом до влади комуністична партія зможе існувати леґально. З Кубічеком солідаризується в тому теж і віцепрезидент Ґулярт, якого підтримали комуністи у виборах на президента у жовтні минулого року. Антикомуністичне ставлення Кубічека підтверджують останні ув'язнення комуністичних діячів, переведені у Бразилії.

Помер ген. Борис Палій-Неїло

Дня 5 лютого 1956 р. в Дітройті, в православній церкві, помер нагло на удар серця ген. Борис Палій-Неїло. Покійний був полковником царської армії, полковником гетьманської армії, начальником військової канцелярії гетьмана Павла Скоропадського. Великий український патріот, визначний діяч Православної Церкви, артист-маляр українських церков на Лемківщині і Посянні. Похорон відбудеться в суботу 11 лютого 1956 р. в Дітройті о год. 9.00 рано з похоронного заведення А. Градовського.

Совєти загострюють кампанію проти бальончиків

Бонн. — Західньо-німецький уряд дістав таку саму ноту протесту від Совєтів у справі метеорологічних бальончиків, як вони вислали їх до урядів американського й турецького. У ноті до Західньої Німеччини пригадується, що Молотов заторкнув був цю справу в переговорах з Аденауером в Москві і що обіцяв був п р о в і р и т и цю справу. А м е р и к а н с ь к і летунські кола вияснюють, що американське летунство вислало в часі коротшому, як один місяць 500 метеорологічних бальончиків з різних країн. 200 бальончиків вислано з Шотляндії, а 300 інших вислано з Японії, Аляски, Гавайських островів і самих З'єдинених Держав. Впродовж останніх 4-ох років вислано таких бальончиків коло 4,000. У ґондолі, причепленій до бальончиків, знаходяться два апарати: один для атмосферичних помірів, з зазначуванням барометричного тиску, часу й інших даних, — і другий для знімання формацій хмар та інших атмосферичних перемін. Такі бальончики знімаються впродовж 35 хвилин до висоти 30,000 стіп. Посуваються вони при нормальній погоді зі швидкістю 75 до 125 миль на годину. До далої скриньки з апаратами, які злітають з малим парашутом, причеплені плякети в мовах японській, гіндостанській, арабській, французькій і англійській: „Ця скринька спадає з неба. Вона не грозить жадною шкодою. В середині є інформації про погоду. Дістанете нагороду, якщо її принесете нам". Більшість таких бальонів вертається і вони приносять відомості великої наукової вартости для метеорологів. Державний секретар Доллес заявив на своїй останній пресовій конференції в минулий вівторок, що хоч треба рахуватись з волею тих, які не бажають собі, щоб над їх територією опинювались метеролоґічні бальончики, проте Америка має право висилати їх. Досі взагалі ніодна країна не викликувала з цієї причини міжнародного конфлікту. Загально панує думка, що весь совєтський галас з приводу тих бальончиків, як теж з приводу пропаґандивних бальончиків, що їх висилає масово з Західньої Німеччини організація „Фрі Юроп", це підготовлювання большевиками нових комунікаційних репресій супроти Берліну.

ЗДА, Сіям і Філіппіни відбудуть спільні маневри

Токіо. — Від 15 до 18 лютого ц. р. відбудуться на терені Сіяму великі військові маневри з участю американських, філіппінських і сіямських збройних сил. Ціллю цих маневрів є виказати блискавичну швидкість і справність, з якими Америка й інші члени Південно-Східнього Азійського Пакту можуть прийти на допомогу Сіямові, якщо б йому загрозила комуністична аґресія. Головним командантом в отих маневрах буде контрадмірал Райс, який керуватиме операціями з свого прапорного корабля, літаконосця „Принстон". У маневрах візьмуть участь американські воєнні кораблі, морська піхота й сильні частини парашутистів, що їх скине біля столиці Сіяму Банґкоку фльотилля транспортних гелікоптерів. Політичною ціллю цієї військової операції є показати наочно не тільки самому Сіямові, але й іншим південно-азійським країнам, що Південно-Східній Азійський пакт, який об'єднює ЗДА, Англію, Францію, Австралію, Нову Зеляндію, Філіппіни, Сіям і Пакістан, це не фікція, і що азійські члени того пакту можуть дійсно сподіватися негайної і успішної військової допомоги на випадок заатакування їх китайськими комуністами. У самому Сіямі, як країні, що безпосередньо межує з комуністичним Китаєм, комуністичні аґенти ведуть постійно кампанію за „невтралізмом" та манять нарід господарськими користями від торговельних зв'язків з Китаєм. Америка рахується з тим, що численні комуністичні аґенти в Сіямі негайно повідомлять комуністично-китайські чинники про всі подробиці військової сили ЗДА. Англія, Франція й інші названі члени того союзу пришлють своїх обсерваторів, а то й цілі військові місії.

Мають початися судові процеси над жидами в СССР і ЧСР

Берлін. — За повідомленнями, які одержано з поза залізної заслони, в Совєтському Союзі і в Чехословаччині мають початися незабаром судові процеси проти жидів, що їх підготовляють комуністичні органи безпеки. Підтверджували б можливість таких процесів факти численних ув'язнень серед жидів у згаданих країнах. В Совєтському Союзі суди над жидами мали б відбутися вже в березні ц. р. Ціллю цієї антижидівської кампанії мала б бути дискредитація прихильників Ізраїлю в комуністичних партіях СССР і ЧСР, зокрема тих, які підтримували колись жидівські намагання створити жидівську незалежну державу в Ізраїлі. Водночас із цим комуністи хотіли б такими процесами здобути собі симпатію в арабському світі.

У французькому парляменті авантюри між фашистами й комуністами

Париж. — У вівторок 7 лютого французький парлямент став ареною бурхливих авантюр поміж послами з крайньої правиці і з крайньої лівиці. На денному порядку нарад була справа верифікації мандатів, при чому оспорювано важність 12 мандатів нео-фашистської партії ‚пужадистів'. Цій партії закидують, що вона зголосила в деяких виборчих округах по три листи ніби-то трьох партій, а фактично з кандидатами одного табору ‚пужадистів', щоби скористати з теперішньої виборчої ординації, яка додає додаткові мандати зблькованим листам, якщо вони здобудуть певну мінімальну скількість мандатів. Палата депутатів 259 голосами проти 194 уневажнила перший з отих 12 квестіонованих мандатів ‚пужадистів". Тоді представник тієї парляментарної групи заповів, що кожний з 51 послів ‚пужадистів' промовлятиме до справи кожного заквестіонованого мандату і таким чином ‚пужадисти' своїми обструкційними промовами спаралізують взагалі діяльність парляменту. На цьому тлі прийшло до лайок і криків, головно між комуністами, які називали ‚пужадистів' фашистами і ‚пужадистами'. Президент парляменту відібрав слово речникові пужадистів, викинув зі залі виключеного посла, врешті закрив засідання парляменту.

● **У м. Стейнес в Англії** рибалки виловили з Темзи такий „комплект" зброї: сокиру з кам'яної доби, дві пістолі з 18-го сторіччя і скоростріл з німецького бойового літака, що його збито над Англією під час другої світової війни.

ДОЛЛЕС УВАЖАЄ ДРУГУ НОТУ БУЛҐАНІНА ПРОПАҐАНДОЮ

Вашинґтон. — Друга нота совєтського прем'єра Булґаніна з поновленням пропозиції підписати між ЗДА і СССР пакт приязни по суті знайшла відповідь вже в першому листі президента Айзенгавера. Все ж — ствердив державний секретар Дж. Ф. Доллес на своїй пресовій конференції у вівторок 7 лютого — державний департамент дуже дбайливо розглядає цю останню ноту Булґаніна, чи нема в ній щось такого, що „було б конструктивне". Державний секретар пригадав, що минуло 6 чи 7 днів, поки совєтські громадяни дізналися про неґативну відповідь президента Айзенгавера на першого листа Булґаніна. Цю відповідь Президента Совєти оприлюднили разом із текстом другого листа Булґаніна. Таким чином — дійшов до висновку державний секретар — цей другий лист Булґаніна з повторенням попередньої пропозиції був подуманий Совєтами „для домашнього вжитку". Дж. Ф. Доллес просто назвав совєтську ноту пропаґандою. Проте американський уряд напевне дасть відповідь і на цього другого листа Булґаніна, однак не вважає його спішною справою. — З інших справ, що були заторкнені на тій пресовій конференції, найбільше місця призначено справі метеорологічних бальончиків, проти яких палко протестують Совєти. Один із журналістів звернув увагу, що саме в останніх днях наспіла вістка, що на терені Японії осів один такий метеорологічний бальон ‚випущений Совєтами. Державний секретар не виключає можливости, що Совєти теж випускають такі бальони, але заявив, що він не має відомостей про роблення таких метеорологічних помірів і експериментів іншими державами. Зате кілька інших держав співпрацюють з Америкою у цих досвідах. Державний секретар звернув увагу, що нема такого міжнародного права, яке визначувало б, як високо сягає суверенний повітряний простір і на якій висоті кінчається ця суверенність. Тому вся ця проблема зі скаргами на нарушення повітряної суверенности Совєтів, коли бальончики для помірів, цікавих для міжнародного з'їзду географів, що відбудеться в наступному році, піднімаються до висоти 30,000 до 50,000 стіп, — вся ця проблема дуже „замрячена". — Заінтерпельований журналістами у справі заходів Москви присднати собі Пакістан, Доллес висловив переконання, що пакістанський нарід не відступить від політики тісного союзу з Заходом. Що торкається німецьких скарг, щоб надалі Західня Німеччина не оплачувала коштів утримання стаціонованих на її терені альянтських військ, то про це йдуть тепер переговори. У справі ізраїльсько-арабського конфлікту Доллес не сказав нічого більше, як було сказано в комунікаті про конференцію між Президентом і прем'єром Іденом.

Москва хоче „замиритись" з Туреччиною

Москва. — Зараз на другий день, як совєтський прем'єр Булґанін у розмові з представником пакістанської пресової аґенції зробив приманливі господарські пропозиції під адресою Пакістану, московська „Правда" виступила з подібними пропозиціями під адресою Туреччини. Вона пригадала існуючі фінансові труднощі Туреччини та її заходи дістати міжнародні кредити на санування свого платничого балянсу і для реалізації намічених господарських плянів, та поставила запит: „чи не можна Туреччині допомогти?" Очевидно, „Правда" відповідає на власний запит позитивно, вказуючи власне на СССР, як ту країну, яка може санувати державну господарку Туреччини. Всі господарські турботи Туреччини, мовляв, походять з того, що вона стала „залежна" від Америки. — „Правда" пригадує Туреччині давніші „добродійства", що їх Туреччина зазнала від Росії ще з-перед революційних часів і після революції. СССР, мовляв, відмовився від усяких давніших т е р и т о ріяльних претенсій на Кавказі та у відношенні до Дарданельських проток. Стаття „Правди" не залишає найменшого сумніву, що Москва хотіла би послабити становище Туреччини в НАТО й Баґдадському пакті та, давши Туреччині фінансову допомогу, послабити на терені Туреччини американські впливи.

Відбудували пам'ятник біля Трипілля

У 1938 році в селі Трипілля споруджено пам'ятник комсомольцям, що вирушили були в 1919 році з Києва у похід проти отамана Зеленого і що їх селяни-повстанці повкидали з кручі в Дніпро. В 1941 році, коли цей терен був очищений від большевиків, діти і свояки знищених НКВД повстанців Зеленого зруйнували пам'ятник так званої „Трипільської трагедії". Як повідомляє „Радянська Україна", цими днями затверджено проєкт нового пам'ятника комсомольцям — учасникам трипільського п о х о д у. На кручі, звідки повстанці скидали їх в Дніпро, буде споруджений п'ятигранний обеліск заввишки 26,5 метра, завершений п'ятираменною червоною зіркою. Автор проєкту пам'ятника — архітект П. Бялер.

В СВІТІ

● **Коли Ґю Молле**, новий французький прем'єр, приїхавши минулого понеділка до Альжиру, склав під пам'ятником Невідомого Вояка вінок і від'їхав, юрба ворожо настроєних французьких колоністів, не зважаючи на стримування поліції, кинулась на той вінок і подерла його на шматки. Молле під час демонстрації не реаґував на крики й обкидування його почету помідорами, болотом і гнилими яйцями.

● **Совєтський прем'єр** Булґанін, розгортаючи перед кореспондентом пакістанської пресової аґенції райдужні перспективи, які чекають на Пакістан в разі, коли його уряд прийме політику „невтралізму", замість союзу з Заходом, не згадав ані словом про те, що він сам і Хрущов підтримували претенсії Індії до Кашміру та претенсії Афганістану до провінції патанів, — території, що на них претендує Пакістан.

● **15 совєтських рибальських** кораблів-тральщиків і 7,000-тонновий „плавучий склад" для наловленої риби, що їх норвежці затримали на своїх прибережних водах — звільнено з-під арешту після того, як вони заплатили визначену їм судову кару в сумі 629,000 корон (коло $88,000) за порушення міжнародних приписів про ловлю риби на чужих водах. Совєтська торговельна місія в Норвеґії запевнила, що ця, досі постійно стосована Совєтами, практика більше не повториться.

● **Китайські комуністи** підготовляють радикальну реформу китайського правопису. До цього часу вживано в китайській мові кілька тисяч писемних знаків, що їх могли вивчити тільки одиниці. Державна правописна комісія пропонує ввести абетку з 30-ма літерами для „романізації" китайської мови в письмі. Реформатори сподіваються осягнути цим зменшення анальфабетизму в народі.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЧАС НАГЛИТЬ

Ми, українці, належимо до тієї породи людей, які знаменито вміють заслонятись та виправдуватись часом. Ми „не маємо часу", щоб піти на одну або другу українську імпрезу чи прочитати рідний часопис або книжку, але ми „маємо час" на те, щоб відкладати висилку свого національного датку до Народного Фонду чи свою пожертву на інші благородні цілі. Ми „не маємо часу" займатись суспільними справами, але „маємо час" про них подумати в якомусь неозначеному ближче майбутньому. Ми часто „не маємо часу" навіть на те, щоб зайнятись відповідно вихованням наших власних дітей, натомість „маємо час" відкладати це з дня на день, щоб раніше самому краще „стати на ноги", краще влаштуватись. І коли цей наш „час" остаточно приходить, тоді виявляється, що ми його вже не маємо або заіснували такі обставини, що на всі наші пляни та задуми вже запізно.

Час бо справді наглить в усіх випадках і в усіх відношеннях. „Час — то гроші" — кажуть американці; „на завтра відкладають тільки ліниві люди" — кажуть німці, та й українці кажуть, що „відкладаний добрий тільки сир". А проте, ми любимо відкладати навіть найбільш пекучі справи.

Розгляньмо для характеристики тільки одну з найважливіших ділянок нашого суспільного життя — наші культурні завдання. Зайво було б доказувати, що нашим найбільшим аргументом і найкращим засобом для поширення правди про Україну та здобуття її уваги в світі, як і для нашого власного самозбереження, як національної спільноти, є саме наша культура, наша культурна творчість і продуктивність. Кожна культурна книжка, кожна добре поставлена і використана культурна імпреза, чи відповідно розбудована культурна установа промовляють до навколишнього світу ,як і нашої власної підростаючої генерації, з незрівнянно більшою силою й більш переконливо, ніж сумарично всі наші політичні партії і їх „висока політика".

Тим часом, саме в культурних справах ми чи не найбільше „не маємо часу", щоб поцікавитись ними та підтримати їх сьогодні, бо саме ці проблеми у нас „мають час". А справа мається цілком навпаки, бо наші культурні завдання належить до найбільш наглячих, і саме на них ми можемо і повинні мати найбільше часу, якщо б тільки це усвідомили собі і цього хотіли.

Конкретний приклад. Після другої світової війни опинились у вільному світі визначні творці і фахівці з поодиноких ділянок української культури й науки. В найтяжчих умовинах вони продовжували свою творчу працю, хоч у величезній більшості була вона радше для заспокоєння їхнього „власного сумління", бо наша спільнота „мала час" влаштуватись і „не мала часу" займатись тим, щоб цим нашим культурним працівникам і творцям уможливити бодай „старт". Велика частина з цих наших культурних діячів і творців — це вже люди старші, багато з них вже на схилі свого віку. Як довго вони будуть ще творити і як довго житимуть взагалі? Скільки їм ще часу залишилось і чи видержать вони, аж поки ми „матимемо час" цими справами зайнятись так, як повинні?

Наглить нас час і в багатьох інших ділянках: політичній, допомоговій, виховній, організаційній і т. п. Ми дослівно не маємо ані одної хвилини часу на втрату, на відкладання „на завтра", бо кожний черговий день для нас може бути тим фатальним „запізно", яке є одною з первопричин наших історичних невдач. Витратою часу, цим нашим „відкладанням", ми самі собі шкодимо. Цікаві речі оповідають нам деякі з організаторів УНСоюзу чи урядовців його Відділів. Дораджували вони одному чи другому громадянинові, щоб він забезпечився в УНСоюзі, та подали йому точний виказ вкладок, які він повинен платити в поодиноких клясах забезпечення. Громадянин вислухав їх, але „не мав часу" відразу виповнити аплікацію ,і приніс її за два місяці ,коли вже він переступив межу ще одного року життя і тим самим висота його вкладки збільшилась уже на всі роки. Чи не є він сам для себе шкідником через те, що відкладав полагодження справи на „завтра"?

Наведімо ще приклад з Народним Фондом. Якщо б ніхто з нас не відкладав на „завтра", але вислав свій національний даток негайно після проголошення нового бюджетового року, скільки на цьому скористала б уся наша акція в користь поневоленої України!

Отже, час направду наглить. Наглить нас час в усіх наших справах. Тож не гаймо того дорогого часу і те, що маємо та повинні зробити, робімо зараз, бо завтра може бути запізно!

АНГЛО - АМЕРИКАНСЬКІ РІЗНИЦІ

У комунікаті про закінчення своїх триденних нарад, що відбувалися минулого тижня, президент Айзенгавер і англійський прем'єр Іден, ствердивши повне порозуміння в цілій низці найважливіших сучасних міжнародних проблем, в уступі „Далекий Схід" заявили таке: „Після одвертої дискусії залишаються деякі різниці в наших поглядах відносно того, яких найдоцільніших заходів ужити для осягнення цих цілей". Цей короткий уступ відразу дав притоку для його розшифровання, — в чому саме полягають розбіжності теперішньої американської та англійської закордонної політики не тільки в точці про Далекий Схід, але й в деяких інших. Число цих спірних проблем зменшилось, а вістря суперечностей значно притупилось. Проте, вони не перестали існувати.

Найменше спірних питань для політики ЗДА й Англії знаходиться на терені Европи, — найбільше на Далекому Сході. У відношенні до центральної европейської проблеми — Німеччини — існує повна однозгідність. Очевидно, вона теж не стосується деталів, особливо господарського характеру. Наприклад, саме в найближчих днях має прибути до ЗДА колишній французький прем'єр Рене Маєр, прихильник пляну створення одного для шести західніх континентальних держав Европи центру добування атомової енергії, а газетні коментарі говорять зовсім ясно, що ціллю цієї подорожі є, між іншим, просити американської інтервенції в англійських чинників, рішуче ворожих цій концепції. Нема ніякого сумніву, що тут проявляється традиційна політика Англії, яка не хоче мати економічно об'єднаної континентальної Европи, а коли під натиском совєтської небезпеки вона сама посередничала в створенні Західньої Европейської Унії й активно підтримує НАТО, то все ж має свої застереження проти тієї пан-европейської ідеї З'єдинених Держав Европи, яка є американською мрією.

Істотні розбіжності існують в Азії, і то в різних її частинах та в різних справах. Відношення Англії до жидівських державницьких аспірацій було вже раніше, за першої світової війни, дуже хитке. Англія в листопаді 1917 р. проголосила відому „деклярацію Балфура" про „національний осідок жидів у Палестині", яка стала, так мовити, леґальною підставою для дальшої боротьби жидів за власну державу, але та сама Англія під кінець другої світової війни використала Томаса Едварда Лоренса для здобуття собі арабського світу. Правда, Англія була членом т. зв. тридержавної деклярації з 25 травня 1950 р., в якій вона, ЗДА й Франція висловились за збереження миру й непорушности територіяльного „статус кво", за перемир'я Ізраїлю з арабськими сусідами з 23 лютого 1949 року. Проте, вона тепер недвозначно виявляє симпатії до світу арабського проти Ізраїлю, тим часом як американську політику арабські націоналісти представляють, як ізраїлофільську. Коли ж Англія зайшла в конфлікт з Єгиптом та його найближчим союзником Савді Арабією, то сталося це з двох причин: внаслідок тихого, але довготривалого суперництва її з Савді Арабією за опанування нафтових джерел над Перською затокою, та внаслідок провідного становища в Багдадському пакті, що його поборює Єгипет головно з остраху втратити своє провідне місце в мохаммеданському світі ,коли чотири мохаммеданські держави, Туреччина, Іран, Пакістан й Ірак, в тому числі й ця остання — арабська держава, — пристали до того союзу.

Іден буцімто намагався переконати президента Айзенгавера, щоб ЗДА приступили до Багдадського пакту і вплинули на американських спільників в Арабсько - Американській Нафтовій Комп., щоб вони грозили зірванням цієї компанії, якщо Савді Арабія далі фінансуватиме ворохобницький рух в арабських державах (останнім часом в Йорданії) проти Англії й Багдадського пакту. ЗДА, як відомо, одверто підтримали Багдадський пакт, як одно з протикомуністичних заборол, але відмовились приступити до нього, як теж відмовились погіршити свої взаємини з Савді Арабією. ЗДА стоять на становищі, що в одному й другому випадку тільки погіршилися б загальні американсько -арабські взаємини і виграли б Совєти, а щодо ривалізації за нафтові поля на Близькому Сході, то Совєти тільки чигають, щоб „вскочити" туди, як відборець арабської нафти, на місце Америки .Зате спільність поглядів ЗДА й Англії полягає в конечності боротися з совєтськими впливами в арабському світі та за замирення між Ізраїлем і Єгиптом.

Ще поважніша проблема комуністичного Китаю і національ - китайського уряду на Формозі. Англія ще 5 січня 1950 року зірвала дипломатичні взаємини з національ-китайським урядом Чіянг Кай-шека й визнала комуно-китайський режим. Вона вірить, що між СССР і Китаєм — без уваги на їх комуно-ідеологічну одностайність та існуючий союз — прийде до гострого суперництва у зв'язку з претенсіями Китаю до загарбаних Совєтами азійських країн, і тому хоче скріпити почуття суверенности в комуністичному Китаю, прийнявши його до Об'єднаних Націй. В цьому пункті найбільша суперечність з американським поглядом, згідно з яким кожне скріплення комуністичного Китаю збільшує шанси дальшої воєнної й підривної експансії комуністів на Далекому Сході та зменшує престиж вільного світу. Президент Айзенгавер, визнавши потребу дальшої дискусії над справою далекосхідньої торгівлі, поступився перед натиском збоку Ідена, щоб з не такою строгістю стосувати супроти комуністичного Китаю „ембарґо" на стратегічні товари. Практично, це торкається вивозу до комуністичного Китаю ґуми з Цейльону і Маляїв, тісно зв'язаних з Англією. Негайна заява сенатора Новленда, що він буде боротися проти всякої концесії для комуністичного Китаю, підкреслила сильні американські настрої проти китайських комуністів ,бо Америка не так швидко забуде Корейську війну, що її головний тягар несли американські війська. Якщо справа допущення комуністичного Китаю до ОН була предметом розмов під час минулотижневих нарад у Вашингтоні, то англійські партнери напевне почули, що видвигати цю справу в Америці у виборчому президентському році — це тільки додати палива під вогонь міжпартійної кампанії.

Можна повторити ще раз: були, є і будуть різниці поглядів між Англією і ЗДА на різні міжнародні справи, бо так мусить бути, коли обидві великодержави ведуть власну політику, за власними інтересами. Але ті різниці будуть завжди зведені до спільного знаменика спільного союзу і боротьби проти комуномосковського імперіялізму.

Любомир О. Ортинський

НА НІМЕЦЬКО - СОВЄТСЬКОМУ ВІДТИНКУ

Мюнхен. — Напередодні виїзду десятичленної екіпи німецького міністерства закордонних справ до Москви для підготови відкриття німецької амбасади, східній відділ цього міністерства опинився без керівника. Проти дотеперішнього його шефа, міністеріяльдіріґента д-ра Отта Бройтіґама, ведеться слідство. Сам він від 25 січня 1956 р. вже не показується в бюрі на Кобленцерштрассе 101, а сидить вдома і виготовляє оборонну відповідь на закиди, зроблені проти нього послом СПД (Соціялістична партія Німеччини) д-ром Менцелем, у формі запиту в парляменті. Оскарження Менцеля не оригінальні і спираються на недавно видану книгу-збірку документів Леона Полякова і Йосифа Вульфа п. з. „Третій Райх і жиди", в якій цитується лист міністерства для окупованих східніх теренів (міністерство Розенберґа) в справі ліквідації жидів в Латвії. В цьому листі, що його підписав д-р Бройтіґам і що мав характер інструкції та належав до катеґорії „тайної державної справи", читаємо: „В справі жидів осягнено, мабуть, в міжчасі ясність шляхом усного договорення. Господарські інтереси не повинні при врегулюванні цієї проблеми, в засаді, бути брані до уваги. Зрештою, виникаючі питання треба полагоджувати безпосередньо з вищим СС і поліцайфюрером".

Як звучить закид Менцеля, цим листом Бройтіґам доручив ліквідувати жидів, не зважаючи на господарські ускладнення, що з того виплиznámуть, а тим самим дискваліфікував себе як „неможливий" для ведення відповідального посту в уряді.

Дивний збіг обставин

Згаданий лист з підписом Бройтіґама аж ніяк не є сенсаційним відкриттям авторів згаданої книжки, а тим менше Менцеля. Він, як і ряд інших документів, був відомий американській прокуратурі під час нюрнберзького суду, тільки що прокуратор Кемпнер не вважав за вказане не лише ставити Бройтіґама під суд, але й покликати його як свідка прокуратури. Бо було загальновідомим, що Бройтіґам був противником націонал - соціялізму, що в 1939 році його виключили з партії за критику протижидівських акцій, що врешті той же Бройтіґам зредаґував у 1942 році меморандум, в якому засуджував зле трактування населення окупованих східніх теренів, за що мав великі неприємності і втратив вирішальний голос в міністерстві. У 1950 р., у зв'язку з процесом проти Ґеорґа Ляйбрандта, в якому Бройтіґам зізнавав як свідок, він поставив був внесок перед нюрнберзьким, німецьким судом поширити слідство також і проти нього .Цей внесок суд відкинув. Як заявив у першій своїй відповіді пресі Бройтіґам, цитований лист вирваний з контексту всієї його діяльности, не віддзеркалює наставлення його особи, і тому він спокійно чекає на результат слідства.

На тлі насиченого інтриґами боннського політичного життя афера навколо д-ра Бройтіґама відзначається своєрідною вийнятковістю і збуджує обґрунтовані підозріння, що її видвигнення, припадкове чи обдумане, на ділі спрямоване на послаблення східнього відділу міністерства і на усунення з нього людей, невигідних з уваги на свою фаховість, об'єктивність і великий досвід, коли йде про стосунки з СССР. До таких висновків приходять, зокрема, невтральні спостерігачі, а коментатор швайцарського „Ді Тат" назвав акцію Менцеля у високій мірі несмачною і аж ніяк не на часі. „Бо — пишеться в коментарі, — яка ціль знаходити тепер волос в супі, що її споживається вже шість років?" (стільки часу Б. працює на своєму пості).

Коли навіть американська прокуратура нюрнберзького суду не вела слідства в справі Бройтіґама, бувши докладно поінформованою про його діяльність, то, виходить, що не так почуття справедливости керувало тими, хто цю акцію почав тепер, як інші мотиви. Їх не тяжко відгадати: послаблення відділу, який має перед собою величезні завдання — формувати відношення німецької політики до СССР, концептувати цю політику і спостерігати діяльність Зоріна в Бонні й Німеччині. Нема сумніву, що для Зоріна труднощі Бройтіґама і лябільний стан в східньому відділі — корисна подія, бо чим менше буде в міністерстві людей, що знають СССР, тим легше йому буде виконувати свої завдання. А Бройтіґам був на Кобленцерштрассе одиноким дипломатом високої ранґи, що знав СССР і що перебув там близько десяти років на різних дипломатичних постах, в тому числі як консул в Харкові, Одесі і Батумі.

Нема ким заступити

Пишучи недавно про східню політику Федеративної Республіки Німеччини, я згадував про брак німецьких фахівців для зовнішньої служби на відтинку СССР. Але що є аж так зле, що по завішенні в урядуванні Бройтіґама довелося відкликати з емеритури 71-річного дипломата, посла Фішера, експерта в китайських справах, який за весь час своєї кар'єри ніколи не був безпосередньо вплетений в службу на совєтському відтинку, — таки годі було передбачити .Не хочу цим казати, що дійсно на цьому відтинку панує такий стан, що нема людей. Я глибоко переконаний і знаю, що такі є, тільки їх нема на Кобленцерштрассе з цілого ряду причин, між іншими й тому, що зорієнтована на Захід політика канцлера Аденауера не мала довгий час належного зрозуміння для розбудови, а принаймні підготови такого важливого відділу як східній. І тому висилається до Москви на пост амбасадора п. В. Гааса, який, хоч є досвідченим дипломатом, не привозить на свій тяжкий московський пост якогось докладного знання СССР, тому тільки другий радник амбасади д-р Гребер говорить по-російськи і визнається в справах. Не краще й з другим ґарнітуром і взагалі з доростом на цьому відтинку німецької політики. А з того випливає незарадність, що її вже можна помічати в Бонні в зв'язку з багатою на ініціятиву діяльністю амбасадора Зоріна.

„Любов" без рекомпенсати

Совєти радо їдуть до ФРН. За останніх два тижні тут були вже: делеґація совєтських цукроварників (між ними й директор київської відносної організації, якийсь Літвінок), що відвідала Реґенсбурґ і Мюнхен ;24 січня закінчила об'їзд фабрик у Вюртемберґії спеціяльна комісія фахівців для будови консервних пушок ,відвідавши в першу чергу ті заводи, що вже перед війною експортували машини до СССР; на днях приїжджає на запрошення дирекції автозаводу Даймлер-Бенц совєтська фахова делеґація. Зорін має відвідати Баварію і зложити візиту прем'єрові Геґнерові, ряд інших візит і делеґацій запляновані. Одинокою рекомпенсатою дотепер є поїздка до СССР німецьких жінок, що просять за своїх чи інших чоловіків, які ще не вернулися додому і яким Семьонов порадив звертатися в цій справі . . . до Німецького Червоного Хреста, а через нього до совєтського відповідника.

Останніми днями Зорін потвердив курсуючу на протязі тижня вістку про те, що дістав запрошення від клюбу промисловців „Райн-Рур-клюб" в Кельні і виступить незабаром перед його членами з доповіддю.

Як на перші три тижні урядування — висліди не погані, проявлено багато ініціятиви і є успіхи. Вони починають вже непокоїти публічну опінію, і тому передовий тижневик „Хріст унд Вельт" вважав за потрібне уложити своєрідний „бон-тон" при наладнуванні контактів з Совєтами, головно коли йде про виявлювану ними любов відвідувати Німеччину. Отже, цей тижневик радить застосувати засаду взаємности, тобто дозволяти тільки на такі совєтські відвідини, виступи, публікації і т. п., які автоматично пов'язані з ідентичними німецькими в СССР.

І хоча лектура такої елементарної інструкції про ведення міжнародних зв'язків викликає здивування, що ці справи не є для компетентних чинників самозрозумілі і пересторіґані, все ж і такий голос треба зарахувати до протидії. Покищо принаймні в такій мірі.

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ

Звітні збори в колгоспах

У колгоспах Совєтського Союзу відбуваються т. зв. звітні й звітно-виборчі збори колгоспників-активістів, на яких управи колгоспів підбивають підсумки минулорічної роботи і обговорюють питання підготови до весняної сівби. Цій справі присвячує „Правда" /28 січня ц. р./ передову статтю. Центральний орган компартії змушений визнати, що надії на „цілинні землі" не справдились, а пояснює це тим, що в районах Сибіру та Казахстану минул. року „була посуха". Про посушливість цих районів та непридатність їх до вирощування зернових культур „Правда" не згадує. Дуже стримано згадується про уславлену хрущовську кукурудзу: „В ряді колгоспів кукурудза минулого року не вдалась. Треба розкрити причини, чому так сталося, хто в цьому винен, що перешкодило колгоспам здобути багатий врожай кукурудзи". Учасників звітних зборів „Правда" закликає „підвищувати продуктивність праці, обнижувати трудові затрати на продукцію і скріплювати дисципліну". Також гостро виступає вона проти „розбазарювання трудоднів", тобто начислювання колгоспникам трудоднів незалежно від виконаної ними роботи /„там, де треба було записати чверть трудодня, їм записували один з чвертю, а то й півтора"/. Комуністичний офіціоз закликає колгоспників не вибирати „недбайливих голів колгоспів, а підбирати нових керівників",— так, якби справді колгоспники самі вибирали собі своїх наганяйлів, а не призначали їх до колгоспів партійні організації.

КУКУРУДЗЯНІ „ДЕЛІКАТЕСИ"

Як сенсацію, подає „Радянська Україна" з 12 січня, що симферопольський консервний завод імени Першого Травня — передове підприємство Криму — цими днями „освоїв" виробництво нового роду консервів — „кукурудзяні крупи з морквяним соусом". „Ці консерви — радісно повідомляє кореспондент цієї газети, — відзначаються дуже добрими смаковими якостями". Але цього мало: „У першому кварталі — пише він далі — симферопольські консервники освоять ще один вид нової продукції: кукурудзяні крупи з яблучним соусом". Адміністрація заводу похваляється в січні місяці випустити понад плян 15.000 пушок цих хрущовських делікатесів.

ЗМАГАННЯ ЮНИХ УКРАЇНСЬКИХ СПОРТОВЦІВ

У січні у Львові відбулися змагання юних баскетболістів і волейболістів України. Дружина баскетболістів Одеси з рахунком 69:43 перемогла юнаків Дніпропетровська, львівські баскетболісти завдали поразки дружині міста Сталіно з рахунком 51:33. З перевагою всього на одно очко — 39:38 — дружина дівчат столиці України виграла у баскетболісток Одеси; дніпропетровські баскетболістки зазнали поразки від львов'янок з рахунком 36:41, а харків'янки — від дружини Миколаєва — 44:54. У змаганнях юних волейболістів юнацька дружина Севастополя виграла у львов'ян з рахунком 3:2, харків'яни — у дніпропетровців з рахунком 3:1, дружина дівчат Харкова — в одеситок з рахунком 3:2.

ПІСЛЯ ДОЩУ

Падуть із ринви краплі дзвінко,
Зідхають стомлено дуби
І, побродивши по барвінку,
Злітають в небо голуби.

Поклич у двір, насип їм зерна,
І хай летять, і хай летять,
Гляди: тріпоче синь озерна,
Краплини чисті миготять.

Гляди: дуби які пригожі,
Умитий степ заголубів . . .
І ми з тобою трохи схожі
На неспокійних голубів.

І. М'ЯСТКІВСЬКИЙ

Іван Смолій

ЗРАДА

(Оповідання)

(7)

3

З відчинених навстіж дверей лився мрійливий жіночий спів. У перервах дзенькав посуд, пісня стихала і виростала знову ще голосніша.

Юрівський відклав перо, глянув безрадно у сторону відчинених дверей, намірився встати і знову взяв перо. Тоді саме виринула у дверях Валя. Спів завмер на її устах. Вона зупинилася перед Юрівським.

— А ви все за роботою, Павле Івановичу?

Юрівський хитнув головою, але не підвів очей. Валя пройшла в кухню, спів з її повних, сильних грудей наповнив собою знову все. Згодом вона виринула з каструлею в руці і знову пристанула біля Юрівського.

— А я ж казала вам. Ви, Павле Івановичу, навантажуєте себе невміру роботою. Працюєте за двох. Я хочу допомогти вам ,але ви дивні. — Валя поставила каструлю на край столу. — Все відмовляєтеся і відмовляєтеся. Та й взагалі помовчуєте. Невже ж ви гніваєтеся на мене?

— Завіщо гніватися? — промовив Юрівський, не перериваючи роботи.

— Може за те, що прийшла до вас на квартиру. Мішаю вам. Но я справді не могла там жить. Боялася. Бачите ж, що вийшло. Пропав Хведір, шукають, нишпорять по всій околиці — і ні сліду. Арештували стільки людей і ніхто не признається.

— Ніхто, — потвердив Юрівський.

— Чудні ви, Павле Івановичу. Ледве озоветесь словечком. А щоб глянути, то й не глянете. Ну, киньте ж оту роботу, не втече. Скажу щось інтересне.

Юрівський мимоволі глянув на Валю. Стояла перед ним, опершися всією вагою свого пружкого, повного тіла об стіл, легко випнувши груди. Малиновий нічний халат з темними вилогами підкреслював її здоров'я і вроду. Сірі, живі очі грали бісиками.

— Не вірите? Так по моєму голосі можете відчути, що щось інтересне скажу. Вже давно збираюся, тільки ж ви уникаєте мене, і Любов Павлівна біля вас. А такі справи краще б без свідків. То як тоді в клюбі арештували на мітинґу п'ятнадцять осіб. А перед мітинґом Єґоров мене кликав. І вас кликав?

— Так, — притакнув Юрівський, починаючи знову працю.

— Та стривайте ж, Павле Івановичу. Відложіть перо. Бо інтересне, а може й необхідне вам знати. Ви знайомі вже з Єґоровим, він часто в нас перебуває ,гостює. А тоді, мабуть, уперше познайомилися. Так от призвали мене тоді, іду в канцелярію. Чую, голоси, розмову, а потім тихо. Довгенько я ждала. Пробую двері. Замкнені. Я й постукала .Але не швидко мені відчинили. Ввійшла я нарешті, дивлюся, а там Любов Павлівна пересиджує з Єґоровим на . . . слідстві. Така збентежена, обличчя, як жар. І зразу втекла, мене побачивши.

Перо випало з руки Юрівського.

— Не варто хвилюватися ради дрібниць, — промовила Валя.

— Валя Симоновна, ви б краще оставили мене в спокою, — понуро прорік Юрівський.

— Оставлю! — піднесла Валя палець. — Но я не розказала всього. Варто ж прослухати до кінця. Отож, питає й мене Єґоров, коли бачила востаннє Хведора. Кажу, тоді то й тоді. На квартиру Юрівських мене приводив. Суперечка була між Хведором і вами, бо в кімнату його впустити не хотіли. А потім ми вийшли. Вечір був темний, падав дощ. Хведор і каже нараз . . .

Валя урвала зумисне свою розповідь, стала брати каструлю.

— Що казав Курбак? — запитав Юрівський ,не витримавши мовчанки.

— Отак питав мене й Єґоров: що казав Курбак? А в мене похололо тоді на душі, як мене отак запитав. Може й помітив що. Страшно стало. Тоді нараз я усвідомила собі, аж тоді згадала, що й до чого. Та як би я сказала оте, що чула востаннє від Хведора, що тоді сталось би з моїм любим Павлом Івановичем? Забрали б мені його неодмінно і навіки.

— Що казав Курбак? — запитав знову Юрівський. Тепер він підвівся, нахилився легко понад стіл, а в його голосі бринів і страх і погроза.

— Не бійтеся. Я не зрадила. Я видумала щось пусте, просте.

— Що казав Курбак? — повторив глухо Юрівський.

— А ви не догадуєтеся?

— Не мучте мене. Кажіть.

— Скажу, скажу, Павле Івановичу. Для того ж і почала розмову. Так от, як тоді ми вийшли від вас по тій суперечці, Хведор такий лихий був, що ледве вгамувала його. Ще ніколи його таким лютим не бачила. Наче убив би вас зразу. Так от, відійшли ми недалеко, а він зупинився та й каже: „Ідіть, Валя, самі додому , я ще вернуся". „Чого тобі вертатися?" — кажу. — „Ой, треба! Дурний я, що зброї не взяв, як з вами ішов. Не питав би я тепер". — „А що ж ти там хочеш?" — „Там хтось мусить бути. Я бачив шапку на стільці в куті. Я на вчителеві ніколи такої шапки не бачив. Хтось там, може, є . . ."

Валя зупинилася. Вона помітила, як Юрівський блід на обличчі, як його рука тремтіла, коли перегортав сторінки зшитка, щоб сховати своє хвилювання. Потім він не витримав мовчанки, витягнув пачечку з папіросками, закурив.

Валя взяла й собі папіроску безцеремонно, почала прикурювати, намагаючись заглянути йому в очі.

— Я так боялася за вас, Павле Івановичу, — прошепотіла вона інтимно. Я не вірила йому. Він, як звір. Я знала, що він любить мене і ревнує .Йому здалося, що він уступив перед вами, що ви принизили його. Тож не дивуйтеся ,коли скажу, що я не пішла додому, я вернулася, слідкуючи за ним, що він робитиме .

— І? . . — Юрівський глянув на неї і по її очах вичитав правду. Вона знає про все.

— Так. Я почула крик, я побігла в цю сторону і не добігла. Це крикнули не ви, а він, Хведор. Там були ще люди . . . Я втекла додому . . .

— Я не винен у нічому — заговорив по хвилині глухо Юрівський. — Я не винен.

— Я вірю вам, Павле, — потвердила Валя.

Тепер вона була близько, зовсім близько від нього. У її голосі було стільки щирости і тепла, що Юрівський здригнувся, наче вперше побачив коло себе не щоденну свою співробітницю, а людину, близьку собі, милу й помічну.

— Дякую вам, Валя! — шепнув він.

— Ви повинні бути завжди такі супроти мене, — сказала Валя. — Бо якщо бачитимете в мені свого ворога, хто ж буде вашим приятелем? . .

З ХРОНІКИ ДІТРОЙТУ

Власний будинок Кредитової С-ки „Самопоміч" — 3% дивіденди за 1955 рік.

Того самого дня, 29 січня ц. р., коли на зах. стороні міста відбувалось велике Свято Державности з виступами таких гостей, як проф. Добрянський (з Вашинґтону), ген. прок. Т. М. Кавaнаф (у заступстві губерн. Вільямса), радна Марія Век (в імені майора міста Кобо, і в своïму по-українському), відбулись безпосередньо після них у східній стороні міста 4. Річні Загальні Збори Кредитової Спілки.

Найважніші були дві заяви, зложені на зборах: 1) що Рада Директорів пропонує ухвалити 3% для вкладників за рік 1955, бо вигосподарений зиск 11.367 дол. позволяє таку висоту відсотків, і 2) що Спілка приступить невдовзі до будови власного дому на 2 поверхи і що площу для цього вже закуплено за 12.000 дол. при головній вулиці Гемтремку

Річні звідомлення виявили, що Спілка розвивається щораз краще, здобуваючи довір'я щораз ширшого кола наших громадян. На 31 грудня 1955 було членів 1.035 (кінець 1954 р. було 578), щадничих вкладів — 532.883 дол. (1954 — менше ніж половина, бо 228.895 дол.), а позичок 561 (246) на суму 419.341 (в 1954 р. сума була тільки 207.731 дол.).

Поверх 1½ сотні членів і гурт гостей з цікавістю вислухали звітів гол. Ради Директорів А. Мілянича, дир.-скарбника В. Шкудора, голови Кредитової Комісії Р. Крохмалюка. Звітували теж коротко адв. С. Луцький (залеглости) і ред. В. Несторович (двомісячн. „Наш Контакт"), а врешті голова Контрольної Комісії В. Кривуцький. Представник Мішіґ. Ліґи Кредит. Юній, п. К. В. Френсіс, який з'явився на збори з своєю дружиною, висказав у своїй промові велике признання за діяльність, передбачаючи дальший світлий розвиток Спілки.

Дискусія була недовга і пройшла у рямцях речевости. Абсолюторію уділено одноголосно. Також одноголосно (122 голосами) прийнято запропонований Номінаційною Комісією склад Ради Директорів, на місце тих II членів, що згідно з приписами вибули, як теж і в Комісіях.

Під час товариської зустрічі по зборах, при „склянці чаю", вручено проф. Калитовському, що був 1.000-ним членом С-ки, щадничу книжечку для його дружини з початковою вкладкою, а в дальшому обговорювано плян майбутнього будинку Кредитової Спілки і висказувано різні думки і побажання.

Новий успіх „Союзу Українок": постійні радіопрограми для українських жінок

Союз Українок у Дітройті може слушно похвалитись успіхом. Сім місцевих відділів (5, 23, 26, 31, 37, 58 і 63) рішило спонзорувати щомісячні програми через радіостанцію ВПОН на хвилі 1460 (дир. Шустакевич) і цим шляхом зацікавити загал українського жіноцтва організаційно — громадським життям. Інавґурація програм відбулася 21 січня ц. р. і, не вважаючи на короткий час, була дуже змістовна, тимто заслуговує на увагу.

Заповідачкою виступила п. **Анастазія Волкер.** Після відспівання п. **Донею Демрей** гимну Союзу Українок Америки Гайворонського, прийшли до слова три діячки в тут. жіночому русі: містоголова СУА Павлина Будзол, голова Окружної Ради СУА Ольга Шустер і п. Дарія Бойчук.

П. П. Будзол з радістю привітала нову трибуну, з якої промовлятиме провід до загалу українських жінок. Вона в кількох реченнях переглянула діяльність і заслуги СУА, який зі скромних початків виріс на велику організацію, що є членом Ген. Федерації Жін. Клюбів і Нац. Ради Жінок Америки, де здобуває для укр. справи приятелів. З подібними аспіраціями вона сягає теж далеко поза межі Америки, в гущу організованого жіноцтва в різних світових осередках.

Другою з черги промовила п. **Ольга Шустер,** мабуть реалізаторка цього нового почину. Передаємо її думки у скороченні: 35-річний відтинок діяльности місцевого СУА завершено виданням книжки „Українське жіноцтво в Дітройті". Впровадженням постійних перших у Дітройті радіопрограм для наших жінок, зачинаємо **другий етап** праці. Всі знаємо, в якому важливому історичному часі живемо. З того виростає конечність ділитися думками, сприймати разом ідеї, обговорювати події, щоб краще нашій Америці прислужитись, як теж помогти у визволенні поневоленої батьківщини, з якою ми зв'язані нашим походженням, і причинитись до свободи і поступу цілого світу.

П. Дарія Бойчук дала невеличку, але глибоко продуману і гарно виголошену доповідь на тему: **Роля жінки в громадському житті.** Кинувши дещо світла в минуле, вона швидко перейшла в сучасність, згадавши актуальні болячки (напр. зростаюча нехіть до громад. активности), доповідачка згадала, що наші жінки ніколи не зневірюються. Вони наполегливо працюють і їм належиться відповідне місце в громаді. Не секції, комісії, тощо при інших т-вах, а міцну власну організацію, Союз Українок, треба розбудовувати і тим робом мати належний вплив на хід заг. — громадського життя.

Дальшою частиною гимну СУ закінчено радіопрограму, які покищо заплановані раз у місяць у суботу, приблизно коло години 9.30. Чергове передавання буде 11 лютого. При слові буде п. Олена Климишин.

Равт Т-ва Українських Лікарів.

В хроніці товариського життя Дітройту й цьогорічного карнавалу добре записався равт 21 січня ц. р. Українські лікарі, згуртовані у відділі станового Т-ва, станули ґреміяльно віч-на-віч з громадянством без білих халатів і слухавок, а як господарі приємної зустрічі з пацієнтами. Пишемо з „пацієнтами", бо це аж ніяк не було критерієм при розсилці запрошень. Назва „равт" зробила добру реклямy, хоч були такі, що ніяк не знали, що під тим словом достеменно розуміти. І добре, що на запрошеннях (до речі — дуже ориґінальних, за зразками стародруків мистецька рука Ека вмістила танцюючу пару. Це бодай частинно розв'язувало бентежливе питання. Кожний знав, що головне — це танець.

Та заки перейдемо до вражінь, хочемо сказати ось-що: слушне є становище Редакції „Свободи", що кожна товариська імпреза, особливо та, яка блистить строями і багатими буфетами, мусить мати на увазі в матеріяльному вислідi якусь загальну громадську ціль. Іншими словами — з чистого доходу мусить скористати якийсь нац. - добродійний фонд. Отож (як нас запевнили) чистий дохід з равту призначений на журнал „Лікарський Вістник" і на катедру українознавства, створену на Вейнс - університеті. Ціль, одна і друга, безумовно гарна.

Повертаючись знову до равту, з приємністю зазначуємо, що зустрілись на ньому люди з гарними манерами, які люблять і цінять теплу товариську атмосферу і які самі своєю зовнішністю є атракційні. Аранжер, п. Щуровський, був добрим посередником між публікою і музикою, дбайливим за живе темпо забави.

Головою забавового комітету був д-р В. Прокопович, а з ним були: д-р П. Джуль, д-р Я. Писарів і д-р Д. Ткачук. Як усе — найшлись пані, що принесли найбільшу жертву, яку може жінка на балю принести: „танцювали" коло гостей в буфеті, замість з дансерами на залі. — Шкода тільки, що не вдалось зацікавити цим гарним равтом усіх лікарів - американців українського походження, і то не тільки з Дітройту, але і з Віндзору, сусіда з Канади.

В. Несторович.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2-га Ев.

З Літературно - Мистецького Клюбу повідомляють, що у п'ятницю, 10 лютого 1956, відбудеться там відкриття Другої Річної Виставки праць членів Товариства Молодих Образотворчих Мистців, що об'єднує студентів та абсольвентів вищих американських мистецьких шкіл.

Виставка буде відкрита лише в суботи від 7-ої вечора до 10-ої і в неділі від 10-ої рано до 10-ої вечора протягом трьох тижнів.

Після відкриття Виставки — Літературно - Музичний Вечір молодих музик і літераторів.

Відкриття Виставки точно о год. 8 вечора.

Українська Вільна Академія Наук у США
11½ Вест 26 вул. Ню Йорк
в суботу, 11-го лютого 1956 р.,
о 3-ій год. дня в приміщенні
УВАН у США
відбудеться
Засідання Комісії УВАН у США для вивчення Пореволюційної України і Совєтського Союзу.
Доповідь — **Всеволод Голуб: „Компетенції та влада уряду УРСР".**
Вхід вільний.
Керівництво Комісії

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ
ОРГАНІЗАЦІЙ міста БРУКЛИНУ
— влаштовує —
в неділю, 12-го лютого 1956 р.
о годині 5:30 вечора
в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ при 216 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
СВЯТО САМОСТІЙНОСТИ
і Соборности Української Державности
В ПРОГРАМІ:
вступне слово о. **В. Андрушків;** реферат б. прем'єр міністрів Карпатської України **Ю. Ревай;** виступ репрезентативного хору „ДУМКА" з Ню Йорку під дир. **Л. Крушельницького;** сольоспів **Л. Рейнарович** — акомпаньямент **Л. Вахняник-Куриленко;** деклямації учнів Школи Українознавства в Бруклині.

Все Українське Громадянство до численної участі в Святі запрошує —
Комітет

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ УНІВЕРСИТЕТ
при ООЧСУ і СУМА в НЮАРКУ
ПОВІДОМЛЕННЯ
Чергова лекція УНУ в Нюарку відбудеться
В СУБОТУ, ДНЯ 11-го ЛЮТОГО 1956 Р.
в Українській Централі (домівка СУМА)
Проф. Микола Чубатий говоритиме на тему:
X. МІЖНАРОДНЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ІСТОРИКІВ У РИМІ.
(Два історичні світи. Совєтська делеґація. Зустріч з червоним земляком.)
Реєстрація: год. 6.45-7:15. Лекція з дискусією: 7:15-9:00 веч.

В суботу, дня 25-го лютого в цей сам час
промовлятиме генерал Павло Шандрук на тему:
ПРОБЛЕМИ ДО УКРАЇНСЬКОЇ МІЛІТАРНОЇ ДОКТРИНИ.
Управа УНУ

АМЕРИКАНСЬКА ПРЕМ'ЄРА
НОВОГО УКРАЇНСЬКОГО КОЛІРОВО-ЗВУКОВОГО ФІЛЬМУ
„ГУЦУЛКА КСЕНЯ"

Музика: **Ярослав Барнич**
відбудеться
в НЮ ЙОРКУ в залі FASHION INSTITUTE, 225 West 24th Street
в неділю, 12-го лютого 1956 — о год. 7:30 вечора
Квитки вже можна набувати в книгарнях
Арка, Еко, Говерля, Наш Базар і Сурма.

В СУБОТУ, 11-го ЛЮТОГО 1956 Р.
в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
140-142 Second Avenue, New York City
— відбудеться —
РІЧНИЙ БАЛЬ
БІЛОРУСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОГО ОБ'ЄДНАННЯ
Валева оркестра під орудою **В. Осередчука.**
Багатий буфет. — Різні несподіванки.
Початок о 9-ій годині вечора.
Усіх Гостей сердечно запрошує
Управа БАЗА

УВАГА! ТРЕНТОН, Н. ДЖ. И ОКОЛИЦЯ!
Осередок Спілки Української Молоді Америки в Трентоні ім. Полк. Євгена Коновальця
запрошує всю Українську Молодь та Старше Громадянство
на
ПЕРШУ ЗИМОВУ ЗАБАВУ
яка відбудеться
В СУБОТУ, 11-го ЛЮТОГО 1956 Р.,
в залі Укр. Кат. Парохії при 1195 Дуц Евню.
Початок о год. 8:00 вечора. Вступ лише 1.00 долар.
До танців приграватиме „Студентська Оркестра" з Филаделфії. — Смачний буфет у заряді Сумівок.
Забавовий Комітет

Мала заля **УКР. НАР. ДОМУ** 140-142 — 2-га Евеню Ню Йорк, Н. Й.	неділя, **12**-го лютого **1956** р. **ДАНСІНГ** (5 o'clock)	Грає оркестра **ВАСИЛЯ БОСОГО** співають „ТІ ТРИ". **Початок о годині 5-ій попол. Вступ $1.00**

ПРЕМ'ЄР І ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ

Гю Молле (зліва), провідник 23-ого з черги, післявоєнного французького уряду з президентом Франції Рене Коті під час представлення президентові членів нового кабінету.

Пропонує поліпшити можливості праці віце-президента

Вашингтон. — Республіканський конгресмен Стайвесант Вейнрайт вислав до президента Айзенгавера пропозицію, щоб він обговорив із конгресовими провідниками справу поліпшення умовин праці віце - президента ЗДА. Цей конгресмен підкреслює факт, що відповідальність віце - президента зростає, але працює він в умовинах гірших як звичайний сенатор: не має окремого приміщення, і мусить винаймати залі в клюбах або в їдальні Капітолю, щоб улаштувати прийняття; на подорожні видатки має ті самі гроші, якими розпоряджає кожний член Конгресу; на кореспонденцію дістає тільки 300 долярів річно. Цю пропозицію підтримують республіканський сенатор В. Ф. Новленд і демократичний сенатор Албен Барклі, який був віце - президентом за президентури Геррі С. Трумана.

Конґресмен Рід вносить законопроєкт про поширення соціяльного забезпечення

Вашингтон. — Республіканський конґресмен із стейту Ню Йорк Деніел А. Рід вніс до Палати Репрезентантів два законопроєкти про поширення соціяльного забезпечення. На ці закопроєкти погодився президент Айзенгавер. Один законопроєкт пропонує поширити соціяльне забезпечення на всіх шивільних працівників, які працюють для федерального уряду. Другий законопроєкт пропонує поширити федеральну допомогу на дітей у віці від 16 до 18 років, які не ходять до школи. Згідно з другим проєктом, гроші на лікарську опіку могли б діставати ті особи, які користають із публічної допомоги. — Конґресмен Рід заявив, що ми повинні „не тільки допомогти людям в нещасті, але й допомогти вийти з нещастя, в яке вони попали".

ЗДА вживали б атомової зброї і в місцевій війні

Вашингтон. — Секретар летунства Донелд А. Кворлес промовляв на прийнятті Товариства Прихильників Летунства і заявив, що ЗДА вжили б тепер атомової зброї і в місцевих малих війнах. „Якщо б ми були змушені вести війну, ми мусіли б вживати найкращої зброї, щоб перемогти ворога, а не так, як це було в Кореї, де не була використана найсильніша американська зброя". Кворлес казав, що якби вибухла нова світова війна, то перші дні або тижні рішали б про її долю. Але секретар летунства негайно додав, що це не значить, що нова світова війна мусить скінчитися впродовж кількох тижнів, і тому ЗДА мусять мати сильні всі роди зброї, а оборонний промисл мусить бути розпорошений по цілій країні, щоб ворог не міг його знищити, коли б йому вдалося підступно напасти на цю країну.

Дюї домагається допомоги для недорозвинених країн

Ню-Йорк, Н. Й. — Бувший губернатор стейту Ню Йорку Томас Е. Дюї промовляв на бенкеті 1,200 членів Американського Банкового Інституту і закликав фінансистів разом із американським урядом допомагати капіталами і фахівцями недорозвиненим країнам. На думку Дюї — недорозвинені країни — це „найбільша порожнеча в історії світу". На цих зборах були представники банку з цілої країни. Бувший губер. Дюї сказав: „Треба надзвичайної комбінованої співпраці уряду і підприємців ЗДА, щоб заповнити ту порожнечу, поки цього не зроблять комуністи". Комуністи хочуть здобути симпатії і „проєктують різного роду допомогу державам, починаючи від Єгипту, а кінчаючи на Японії". Уряд ЗДА і приватні підприємства повинні діяти спільно, щоб не допустити до поширення комуністичних впливів у вільному світі.

● **Кївін МекКени** заявив, що не буде працювати для президента Айзенгавера, якщо він рішиться другий раз кандидувати. МекКени, який пише для Президента промови, думає в січні 1954 року зайняти своє давніше становище — президента Дефайенс Каледжу в стейті Огайо. Айзенгавер подає МекКеннові зміст своєї промови, який його опрацьовує, а після того Президент промову відредактовує.

● **Еньорин Бівен**, невдалий кандидат на голову, а потім заступника голови англійської Партії Праці, виступив з обвинуваченням офіційного партійного проводу у „зраді соціялістичних принципів". Бівена вже рік тому мали виключити з партії, але він усе ще має в ній своїх численних прихильників.

Хроніка українського життя

В Чілі

ВІДЗНАЧЕННЯ ЛИСТОПАДОВИХ РОКОВИН

У Чіле існує Українська Громада, яка гуртує місцевих українців, і провадить серед них культурно - освітню працю. В день першого листопада Українська Громада відзначила річницю утворення Західньо-Української Народньої Республіки в 1918 р.

В Сан-Дієґо влаштовано великий фестиваль „День Еміґранта", в якому взяли участь різні національні групи. Українська група виступила з українським хором та українськими національними танцями.

У неділю, двадцять шостого листопада, в катедральному соборі в Сан - Дієґо відбулася архиєрейська Служба Божа. Поруч різних національних груп стояла і українська група з синьо - жовтим прапором. Це вперше в історії Чіле залунала українська церковна пісня.

Гарну діяльність серед українців у Чіле провадить Українська Жіноча Громада. Вона не тільки влаштовує різні вечори, концерти, національні свята, але особливу увагу звертає на національне виховання дітей, організуючи навчання українознавства для дітей. Заходами Української Жіночої Громади грудні відбулося свято Матері і Миколаївський Вечір.

В Австралії

УКРАЇНСЬКА КОЛОНІЯ САНШАЙН У ВІКТОРІЇ

Українська колонія Саншайн у Вікторії, Австралія, нараховує коло 300 родин. В колонії працює школа, до якої вчащає 55 українських дітей. Під опікою Батьківського комітету школа добре забезпечена. У колонії є хор, танцюристи, група пластунів, оркестра і драматичний гурток, який поставив уже декілька п'єс. Громада плянує побудувати громадський будинок, на що кожний мешканець мусить скласти 20 фунтів і дати 40 годин праці.

ВСЯЧИНА

ДЕЩО ПРО БРАЗИЛІЮ

В Бразилії перейняв владу новий президент — Кубічек. Бразилія — це величезна країна, яка має 3,288,045 квадратових миль і коло 60,000,000 населення. Урядова мова — португальська. Водний басейн ріки Амазонки з допливами дає країні 15,814 миль водних шляхів. Бразилія — це головний продуцент кави. Вона багата на мінеральні багатства і ліси, яких досі належно не використовують. В Бразилії розвинені такі промисли: сталевий, алюмінійовий і цементовий.

ЖІНКА ВИСТУПАЄ В ОБОРОНІ ЧОЛОВІКІВ

Пані Сидонія Ґрінберґ, яка очолює Американське Товариство Студій над Дитиною, остерігає американських жінок, щоб не використовували занадто своїх прав і не казали своїм чоловікам виконувати за себе домашню працю. Пані Ґрінберґ, спеціялістка від родинних справ, каже, що „чоловіки мають право на те, щоб в родинній атмосфері знайти відпочинок, вдоволення і опіку" після важкої фахової праці. Оця „експлюатація" чоловіків вдома робить їм домашнє огнище осоружним, і вони не радо до нього приходять після праці. Молоді чоловіки радо допомагають своїм жінкам в домашньому господарстві, але жінки не повинні надуживати джентелменства своїх чоловіків, головно тоді, коли самі не працюють поза домом — повчає пані Ґрінберґ своїх подруг.

В НЮ ЙОРКУ Є 11,657 ПОЖЕЖНИКІВ

Недавно в Ню Йорку прийнято до пожежної сторожі нових пожежників, і їх число становить тепер 11,657 чоловіків. Посадник Роберт Ваґнер обіцяв прийняти до пожежної сторожі нових пожежників, щоб населення мало більше безпеки під час пожеж, які часто вибухають в найбільшому місті світу.

● **Комісія Атомової Енерґії** стверджує, що це неможливе, щоб атомова бомба могла вибухнути внаслідок якогось нещасливого випадку, як це буває із звичайними бомбами.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ШИКАГО, ІЛЛ. — Подається до відома членів Б-ва св. Стефана Відд. 221, що місячні збори відбудуться в неділю, 12-го лютого, в Домі Відділів УНСоюзу при 841 N. Western Ave., в год. 12:30 попол. На річних зборах вибрано таку управу: Ф. Васильовський, предс.; І. Дужанський, заст.; Т. Шпікула, секр., М. Шпікула, заст.; І. Михальцевич, кас.; С. Коцелко, рек. секр.; Д. Німилович, М. Канюк і Р. Васильовський, контрольна комісія; А. Фіца, В. Вацвин і Я. Коваль, надзирателі хворих; О. Дутчак і І. Роік, тростіси; Г. Кулакевич і І. Бурдаш, хорунжі; В. Лучків, порядчик. Збори відбуваються в другу неділю кожного місяця, о год. 12:30 попол. Вкладки збирається в кожну неділю почавши в год. 12 вполудне і полагоджується відділові та Союзові справи, вписування нових членів, зміни адрес, зміни спадкоємців і т.п. Андреса секретаря: Taras Shpikula, 5466 W. Haddon Ave., Chicago Ill., Тел. Austin 7-5054.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва Зап. Січ Відд. 371 відбудуться в п'ятницю, 10-го лютого, в Січовій залі при 506 — So. 18th Ave. Прохається членів вирівняти свої залеглі вкладки на зборах Відділу. — І. Оверко, предс.; П. Заболоцький, кас.; Ю. Баранюк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Т-ва „Дністер" Відд. 361 відбудуться в суботу, 11-го лютого ц.р., о год. 8-ій увечорі у власній домівці при 119 Ave. A. I. пов. У програмі зборів відчитання протоколу, звіти (фінансовий, опікунів хорих, домівки), кореспонденція й біжучі справи. Присутність членів обов'язкова. Перед зборами приймається вплату членських вкладок. — І. Галичин, предс.; П. Кучма, фінансовий секр.; В. Вишиваний, кас.; В. Барагура, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во Д. Вітовського Відд. 375 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 12-го лютого (друга неділя) як звичайно. Проситься востаннє всіх, хто платить річно, прийти і заплатити — бо в противнім разі змушені будемо їх суспендувати.— В. Василюк, предс.; О. Бережницький, кас.; Е. Хрималяк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Управа 184 Відд. „Верховина" повідомляє своїх членів, що в суботу, 11-го лютого, о год. 3-ій попол., відбудуться загальні річні збори у власній домівці при 423 Е. 9-та вул. Проситься всіх обов'язково прийти — П. Содоль-Зілинський, предс.; д-р Б. Коваль, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 156 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12-го лютого, точно о год. 2-ій пополл., в Громадськім домі. Повідомляємо всіх, що б кожний член був присутний бо є дуже важна справа над статутом Відділу. — В. Новак, секр.

ГЕМТРЕМК, МИШ. — Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича 94 Відд. відбудуться в неділю, 12-го лютого, о год. 1:30 попол., в залі У.Д.К. 2376 Ґрейлінґ. — Управа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Дністер" 430 Відд. повідомляє всіх своїх членів, що річні загальні збори Відділу відбудуться, в неділю, 12-го лютого, о год 1-ій попол., в Українськім Клюбі при 847 Н. Френклін вул. Просимо про численну участь. — О. Вакай, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Т-ва „Зоря" відд. 69 відбудуться в суботу, 11-го лютого, о год. 8-ій веч., в церковній залі св Юрія заля ч. 5. під ч. 33 Іст 7 вул. Всі бенефітові члени обов'язково мають прийти на збори. Подаємо всім членам до відома, що на річних зборах вибрано ту саму управу, що в 1955 р. Збори будуть відбуватися що друга субота по першім в місяці. Адреса секретаря: Michael Lyktey, 35-10 — 35 St., Astoria, L. I., N. Y. — Н. Ковбасник, предс.; І. Мартинець, кас. М. Ликтей, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Любов", Відд. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 12-го лютого. Просимо всіх членів явитися, особливо задовжених членів напоминаємо вирівняти свої вкладки. — М. Дубас, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Сеник, скр.

Посмертні Згадки

ОЛЕКСАНДЕР МЕРЕЩАК, член Відд. 67 УНСоюзу в Ансонії, Конн., по довгій недузі помер 30-го грудня 1955 р., проживши 67 років. Походив з села Лисичинці, повіт Збараж, Зах. Україна. Приїхав до Америки 1914 р. і зараз вступив в члени УНСоюзу і Т-ва Запорозької Січи, в якій забирав уряди. Був щирим працівником на народній ниві. Оставив в смутку дружину Анну, сина д-р Володимира, дві дочки, всі є членами УНСоюзу. Похорон відбувся 2-го січня 1956 р. при участи Родини, Членів і Приятелів з дому жалоби до Укр. кат. церкви, а відтак на св. Петра і Павла цвинтар в Дерби, Конн. — В. Й. П.!
І. Хировський, секр.

ЮРІЙ БЄДЖИК, довголітний член Бр. св. Ап. Петра і Павла відд. 102 У. Н. Союзу в Клівленд, О., помер 25 січня 1956 р. в 74 р. життя. Покійний походив зі села Білич, пов. Старий Самбір, Галичина. До Союзу вступив 1926 році. Полишив у смутку дружину Катерину, дочку Анастазію, синів Івана і Николая. Похорон відбувся в суботу 28 січня 1956 з Укр. Грекокатол. церкви св. Ап. Петра і Павла в Парма, О.—В. Й. П.!
М. Бобечко, секр.

ПРОКІП РАТКОВИЧ, член Т-ва ім. І. Франка Відд. 372 УНСоюзу в Плейнфілд, Н. Дж., помер 4-го лютого 1956 р. по довгій недузі. Вступив до УНСоюзу в році 1925. Родився 1886 р., в селі Повитя, Волинь, Україна. Полишив одного сина, 6 дочок, 12 внуків і одну правнуку. Похорон відбувся 7-го лютого з Укр. Правосл. Церкви в Савт Плейнфілд, вітак на Гілсайд цвинтар. — В. Й. П.!
П. Ярема, секр.

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що зміняють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10 ¢ за виготовлення нової адресової кліші, а члени УНС ще й число свого Відділу.

Адміністрація „Свободи"

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ТАРЗАН, ч. 3614. Дика боротьба.

Після несамовитого удару Тарзан скочив на спину Шіти.

Тим часом настрашена дівчина втекла до стурбованого Голта.

Вони злякано дивилися, як із гарчанням боровся бронзовий велетень, можливо, ще дикіший від свого кота-противника.